

Yoko Tawada

Ultimii copii
din Tokio

Traducere din limba japoneză
de Monica Tamaş

POLIROM
2020

Amândoi tăcură deodată, dar se gândeau la același lucru. Dacă livezile erau un fel de fabrici de fructe, oare viața petrecută muncind închis în ele nu era extrem de dură? Când se gândesc la o grădină cu pomi fructiferi, oamenilor le vine în minte Edenul și devin invidioși. Își imaginează o viață idilică în sânul naturii, căutând ciuperci pe munte, descoperind livezi miniaturale de mușchi, savurând aerul umed pieptănat de frunzele ferigilor, citind urmele căprioarelor și ascultând cu atenție ciripitul păsărilor. Dar Amana nu putea să ducă o astfel de viață, pentru că muncea de dimineață până seara în fabrica numită livadă. Dacă ar fi locuit într-o metropolă, s-ar fi putut bucura de viață ieșind în weekend la expoziții, concerte, prelegeri, ar fi cunoscut lume nouă sau ar fi descoperit magazine noi în timpul plimbărilor. E drept că situația economică din Tokio era la pământ, dar magazine mici apăreau peste tot ca niște bule de aer ce se ivesc la suprafața apei. Chiar dacă stăteai pe o bancă în parc, privind trecătorii, tot nu te plictiseai. Plimbându-te prin oraș, simțeau cum angrenajul din mintea ta se pune în mișcare. Aceste distracții erau cea mai delicioasă parte din fructul numit viața de zi cu zi și existau destule familii care își dăduseră seama de acest lucru și preferaseră să trăiască în Tokio, chiar dacă apartamentele lor erau neîncăpătoare și mâncarea insuficientă.

Amana fie se gândea numai la fructe, fie nu putea scrie pe vederi anumite lucruri din cauza cenzurii. Sau poate îi ascundea ceva? În orice caz, Yoshiro era sigur că ceva nu e în ordine. Privea textul și simțea o iritare profundă, ca și când o parte din cuvinte ar fi fost acoperite de o mână nevăzută.

Demult, pe când încă existau obiectele numite telefoane, probabil că ar fi sunat-o scurt, dar cel mai adesea era mulțumit că acestea dispăruseră. Înainte se certa cu Amana de câte ori o suna și unul dintre ei ajungea să pună capăt convorbirii trântind receptorul în furcă. Dacă Amana îi spunea că ceva nu-i place pentru că este acru, Yoshiro îi răspundea: „Faci prea multe mofturi la mâncare, de-asta răceai atât de des când erai mică“. Asta o scotea din sărite. Amana îi replica: „Dacă obligi un copil să mănânce ceva care nu-i place, vei crește un adult insensibil și letargic, care nu are habar ce-i place“, făcându-l pe Yoshiro să se răstească: „Nu-mi aduc aminte să te fi obligat să mănânci ceva!“, ceea ce îi alimenta și mai mult furia. Dacă își scriau vederi, nu putea să-i răspundă imediat. În plus, doar gândul că trecuse o săptămână de când primise vederea ei era suficient pentru ca mânia să i se domolească.

De câte ori aducea vederile, Yoshiro i le arăta și lui Mumei. Ciudatele flori presate, atât de diferite de o imagine pictată, cu trupul lor tridimensional turtit

pe o suprafață plană, îl fascinau pe Mumei. Băiatul nu reacționa însă în nici un fel când Yoshiro îi spunea: „Sunt de la bunica“. „Bunică“ era un cuvânt nefamiliar și, chiar dacă ar fi făcut imposibilul, amintindu-i de Amana, în mintea lui ar fi revenit cel mult textul scris cu cerneală simpatică în ultima ei vedere. Nu-și aducea aminte să-l fi auzit spunând „bunic“. Mumei nu gândise prefixul „stră-“ separat de „bunic“. „Străbunic“ era pentru Mumei ceea ce însemna „mamă“ pentru copiii de demult; practic, altă familie nu avea. „Străbunicul“ îi oferea tot ce îi era necesar pentru a supraviețui.

Și străbunica era o umbră îndepărtată în memoria lui Mumei, chiar dacă în timpul ultimei ei vizite se bucurase ca într-o zi de sărbătoare, fără să poată dormi. Nici Yoshiro nu făcuse altceva decât să se răsucescă în pat în noaptea aceea.

Când Mumei l-a întrebat cum o cheamă pe străbunica lui, Yoshiro i-a răspuns în șoaptă: „Marika“. Mumei devenise precoce în ultima vreme, așa că a zis rânjind: „Marika, ce nume fain!“. L-a luat pe Yoshiro prin surprindere întrebând: „Unde v-ați cunoscut?“. „Cunoscut“ nu era cuvântul cel mai potrivit. Oare unde se întâlniseră prima dată? Nu-și putea aduce aminte. Se întâlneau în fiecare săptămână la demonstrații. Amintirile despre iubire începeau cu rememorarea demonstrațiilor. Aveau loc negreșit în fiecare duminică

și erau extrem de mulți oameni care își cunoscuseră partenerul de viață la demonstrații. Erau, probabil, și unii care înlocuiseră întâlnirile *omiai*, în vederea unei căsătorii aranjate de părinți, cu demonstrațiile.

Știind că se găsesc în mod sigur la următoarele demonstrații, nici nu făcuseră schimb de numere de telefon, nici nu aranjaseră vreo întâlnire. Mergeau amândoi repede, motiv pentru care ajungeau mereu în fruntea formației. Chiar și în zilele când erau foarte mulți participanți, iar mulțimea se întindea de-a lungul străzilor, era suficient să meargă un sfert de oră și Marika apărea alături de el. Despre orice ar fi vorbit, vreme, pantofi sau altceva, spiritele se încingeau ușor, iar fețele li se luminau într-un zâmbet. La final se despărțeau binedispuși, spunându-și cu entuziasm: „Ne vedem!”. Nu avusese nici cea mai vagă intenție să se îndrăgostească. Dar într-o noapte de marți, când ieșea dintr-un anticariat, Yoshiro se pomeni atacat de niște tineri care îl loviră în cap cu băte de baseball și-i luară portofelul. Își pierdu cunoștința și se trezi într-un târziu întins pe un pat de spital. Deși vedea dublu neonul ce pâlpâia pe tavanul rezervei de spital, doctorul îi spuse că electroencefalograma nu indica nimic anormal. După ce-i dispăru senzația de amorțeală din tot corpul, apărură durerile în plexul solar și în degetele de la mâini.

Indiferent la cele optzeci de puncte dureroase, dacă era să adune oasele pe care le simțea fracturate, julturile și zonele inflamate, Yoshiro se gândea la ce s-ar întâmpla dacă nu putea participa la demonstrațiile de duminică și nu-l preocupa nimic altceva.

Interpretând greșit apariția lui Yoshiro cu plasturi la ochi și bărbie, cu capul și încheieturile bandajate, drept un *performance*, oamenii îl aplaudară. Când zări, în sfârșit, silueta Marikăi, o luă la fugă țintind linia fermoarului vertical ce îi împărțea spatele în două. Uitând cum arăta, o atinse pe umăr. Marika se întoarse spre el, mai întâi șocată de înfățișarea lui Yoshiro, apoi uimită că venise la demonstrații în ciuda acestui lucru. Roși. Emoționat, Yoshiro își simți inima-n gât. Căzuse într-o cursă bizară ce purta numele de „iubire“ și nu avea forța de-a se elibera. Capitulă și se ghemui la pământ, acoperindu-și fața cu mâinile.

Când Marika îi spuse că e însărcinată, Yoshiro încercă un vag sentiment de fericire, dar când ea îi propuse „Hai să ne căsătorim!“, îl cuprinse teama, nesigur că va putea suporta – în deceniile ce vor urma – vocea pițigăiată și anumite expresii pe care Marika le tot repeta și care îi deveniseră ușor nesuferite. Nu-i spuse nimic, dar răsufă ușurat când ea îl întrebă dacă nu-l deranjează faptul că e posibil ca și după ce se căsătoresc să nu stea prea mult acasă.

Dacă nu stăteau prea mult împreună, atunci nu era nici un impediment să se căsătorească cu ea. Deși se întâmpla uneori să simtă dispreț față de hotărârea de-a se căsători, fiindcă avusese la bază aceste rațiuni ascunse, îi unise deja atât de multă muzică și trecuse atât de mult timp, că granița dintre ce e corect și ce e greșit devenise neclară. Își amintea cum, în copilărie, urmărise cu atenție un mixer micuț ce se rotea într-un supermarket. „Dacă în partea de sus puneți lapte, ouă și zahăr“, i se spusese, „în partea de jos va ieși înghețată.“ La fel, dacă în partea de sus îi băgai pe el și pe Marika, după două etape de producție, în partea de jos ar fi ieșit Mumei. Se gândea că, dacă nu ar fi pus nimic sus, nu ar fi ieșit nimic jos, deci lucrurile au fost bune așa. De câte ori se uita înapoi la acest proces, nu putea să se gândească la el însuși ca la un bucătar, ci era convins că avusese rolul de ingredient.

Marika nu reuși să stea liniștită acasă nici după naștere. De îndată ce lua micul dejun, îndesa în cărucior, lângă copil, portofelul și sacoșele de cumpărături și pleca de-acasă. Mai întâi se grăbea spre cafeneaua Orașul de lapte, ce deschidea la ora zece, lua în brațe trei dintre ziarele zilei și se așeza la o masă. Bebelușul dormea liniștit în cărucior, iar chelnerița, care nu se apropia intenționat, citea pe buzele Marikăi cuvântul